

EXPLICAȚII PRIVIND COMPETENȚA PROCURORULUI LA EFECTUAREA URMĂRIII PENALE

Vitalie COSTIȘANU,
doctorand

Mariana PAVLENCU,
doctor în drept, conferențiar universitar

Urmărirea penală este prima fază a procesului penal, care constă din activitatea desfășurată de organul de urmărire penală, unde sunt administrate și verificate probele necesare privind existența infracțiunii, identificarea făptuitorului, stabilirea răspunderii acestuia, ceea ce este necesar să fie cunoscut pentru a se trimite cazul în judecată.

Procurorul deține competența principală în organizarea, conducerea și controlul activității organelor de urmărire penală prin exercitarea anumitor prerogative, cum ar fi: anulează ordonanțele ilegale, modifică și completează ordonanțele neîntemeiate ale organului de urmărire penală, se pronunță în privința actelor procedurale, stabilind dacă a avut loc încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței.

Cuvinte-cheie: urmărire penală, procuror, făptuitor, răspundere, prerogative, acte procedurale.

EXPLANATIONS REGARDING THE COMPETENCE OF THE PROSECUTOR WHEN CARRYING OUT THE CRIMINAL PROSECUTION

Vitalie COSTIȘANU,
PhD student

Mariana PAVLENCU,
PhD, associate professor

The criminal prosecution is the first phase of the criminal process, which consists of the activity carried out by the criminal prosecution body, where the necessary evidence is administered and verified regarding the existence of the crime, the identification of the perpetrator, the establishment of his responsibility, what is necessary to know to send the case into the court.

The prosecutor holds the main competence in the organization, management, and control of the activity of the criminal investigation bodies by exercising certain prerogatives, such as: annulling illegal ordinances, amending and completing the unfounded ordinances of the criminal investigation body, pronouncing in the procedural documents whether or not it took place violation of human rights and fundamental freedoms through the lens of jurisprudence.

Keywords: criminal investigation, prosecutor, perpetrator, liability, prerogatives, procedural documents.

Introducere. Termenul de „PROCURATURĂ” provine de la latinescul „procuro”, adică cel care are grijă, conduce [31], iar conform DEX-lui această entitate este definită ca organ al puterii de stat care exercită supravegherea respectării legislației [25].

Procuratura ca instituție independentă a apărut la finele secolului al XIII-lea în Franța și ulterior a fost instituită și în alte țări, cum ar fi Austria și Germania, devenind o formă dominantă de sistem pe continentul european [3].

În ce privește Republica Moldova, instituția procuraturii a apărut și a evoluat odată cu statalitatea țării noastre și se află într-un continuu proces de reformare care se

Introduction. The term “PROSECUTOR’S OFFICE” comes from the Latin “*procuro*” meaning the one who takes care, leads [31] and according to the DEX, this entity is defined as – *a body of the state power that supervises compliance with the legislation* [25].

The prosecutor’s office as an independent institution appeared at the end of the 13th century in France and was later established in other countries such as Austria, and Germany and became a dominant form of a system on the European continent [3].

As for the Republic of Moldova, the institution of the prosecutor’s office appeared and evaluated together with the statehood of this country and is in a continuous process of re-

prelungeste până în prezent.

Astfel, după obținerea independenței de către Republica Moldova, în data de 29.01.1992 a fost adoptată Legea cu privire la Procuratură [5], care s-a dorit a fi o schimbare calitativă; cu toate acestea, ea prezenta multe reminiscențe din perioada sovietică, deoarece continua să asigure supravegherea executării uniforme a legilor atât de către organele administrației publice centrale și locale, cât și de către persoanele juridice, fizice și asociațiile lor, să apere legalitatea, drepturile și libertățile cetățenilor, să contribuie la înfăptuirea justiției ca organ autonom în sistemul judecătoresc, ceea ce nu corespundea realităților momentului.

Metode și materiale aplicate. Acest articol a fost elaborat prin folosirea informațiilor obținute în rezultatul numeroaselor cercetări a diverselor materiale teoretice, normative și empirice. Problematika respectivă a fost cercetată cu folosirea mai multor metode de investigație științifică, specifice teoriei și doctrinei procesual-penale: metoda logică, metoda analizei comparative, analiza sistemică etc.

Scopul lucrării constă în cercetarea și analiza cadrului normativ intern cât și internațional al jurisprudenței și doctrinei privind numeroase aspecte practice ale competenței procurorului la efectuarea urmăririi penale.

Rezultate obținute și discuții. Sub presiunea schimbărilor ce aveau să urmeze, instituției procuraturii i-a fost acordat un statut special în ierarhia organelor de drept, statut care a primit consacrare și la art.124 din Constituția Republicii Moldova: „Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege” [1], ceea ce denotă că importanța și rolul acestei instituții au fost recunoscute pe deplin.

În pofida schimbărilor operate, Procuratura continua să dispună de un sistem larg de prerogative, ceea ce în mod absolut îi reducea eficiența activității prestate, acest aspect fiind unul din motivele care au condiționat modifică-

form that continues to this day.

Thus, immediately after the independence of the Republic of Moldova, on 29.01.1992, the Law on the Prosecutor's Office was adopted [5], which was intended to be a qualitative change, however, it had many reminiscences from the Soviet period, as the Prosecutor's Office continued to ensure the supervision of the uniform execution of laws both by central and local public administration bodies, as well as by legal entities, individuals and their associations, to defend the legality, rights, and freedoms of citizens, to contribute to the administration of justice as an autonomous body in the judicial system, which no longer corresponded to the realities of the moment.

Methods and materials applied. This article is elaborated by using the information obtained as a result of numerous researches of various theoretical, normative and empirical materials. The respective issue was researched using several scientific investigation methods, specific to criminal procedural theory and doctrine: the logical method, the method of comparative analysis, systemic analysis, etc.

The purpose of the research consists in the research and analysis of the domestic and international normative framework of the jurisprudence and the doctrine regarding numerous practical aspects of the prosecutor's competence when carrying out the criminal investigation.

Results obtained and discussions. Under the pressure of the changes that would follow, the institution of the prosecutor's office was granted a special status in the hierarchy of legal bodies, a status that was also enshrined in art. 124 of the Constitution of the Republic of Moldova, the Prosecutor's Office *is an autonomous public institution within the judicial authority, which contributes to the execution of justice, the defense of the rights, freedoms, and legitimate interests of the person, society, and the state through criminal procedures and other procedures provided by law* [1], which denotes that the importance and role of this institution have been fully recognized.

Despite the changes made, the Prosecutor's Office continued to have a wide system of prerogatives, which made its activity difficult and, as a consequence, the efficiency of the activity provided, including this aspect was one

rile operate prin puterea Legii nr.1115-XIV din 05.07.2000 [2], care au dus la excluderea supravegherii generale din atribuțiile Procuraturii.

Urmare a recomandărilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei [14], la 14.03.2003 Parlamentul țării a adoptat un nou act legislativ cu privire la Procuratură [4], prin care atribuția de „supraveghere a Procuraturii asupra executării exacte și uniforme a legilor de către organele administrației publice, de către persoanele juridice și fizice și asociațiile lor” a fost substituită cu atribuția de „reprezentarea interesele generale ale societății și apărarea ordinii de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”, iar atribuția de „supraveghere asupra instanțelor judecătorești” a fost substituită cu atribuția de „participare la înfăptuirea justiției”.

În acest context, au fost revizuite calitatea și modul de înaintare a actelor de reacționare a procurorului (sesizările și recursurile). Pentru exemplificare: anterior sesizările procurorului reprezentau mai degrabă niște recomandări de înlăturare a presupuselor abateri decât niște forme imperative proprii legislației anterioare.

În pofida caracterului progresist al acestui instrument, în timp el și-a dovedit imperfecțiunea sub aspectul definitivării statutului procurorului și asigurării independenței, dar mai ales cu privire la instituirea și reglementarea activității organelor de autoadministrare a acestei instituții.

În lumina acestor circumstanțe s-a produs o nouă reformare a sistemului Procuraturii prin adoptarea Legii nr.294-XVII din 25.12.2008 [5], care a dus la definitivarea statutului procurorului, garantarea independenței atât a instituției Procuraturii, cât și a procurorului ca subiect procesual. De asemenea au fost instituite și stabilite statutele organelor de autoadministrare a Procuraturii – Consiliul Superior al Procurorilor (CSP), Colegiul de calificare și Colegiul disciplinar.

Având în vedere obiectivele trasate în cadrul Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobate prin Legea nr.231 [13], dar și în cadrul planului de acțiuni aprobat de Legislativ [16] pentru im-

of the reasons that conditioned the changes made by the power of Law no. 1115-XIV of 07/05/2000 [2], which led to the exclusion of general supervision from the duties of the Prosecutor's Office.

Following the recommendations of the Committee of Ministers of the Council of Europe [14], on 14.03.2003, the Legislature adopted a new legislative act regarding the Prosecutor's Office [4] whereby the attribution of “*supervision of the Prosecutor's Office over the accuracy and uniformity of laws by public administration bodies, by legal persons and physical entities and their associations*” was replaced with the attribution of “*representation of the general interests of society and the defense of the legal order, the rights and freedoms of citizens and the attribution of “supervision over the courts”*” was replaced with the attribution of *participation in the administration of justice*”.

In this context, the quality and manner of submission of the prosecutor's reaction documents (referrals and appeals) were also reviewed. For example, the prosecutor's notices represented recommendations to remove the alleged violations rather than imperative forms of the previous legislation.

Despite the progressive nature of this instrument over time, it also proved its imperfection in terms of both finalizing the status of the prosecutor and ensuring independence, but especially regarding the establishment and regulation of the activity of the self-administration bodies of this institution.

In the light of these circumstances, a new reformation of the Prosecutor's Office system took place through the adoption of Law no. 294-XVII of 25.12.2008 [5], which led to the definitive status of the prosecutor, guaranteeing the independence of both the Prosecutor's Office institution and the prosecutor as a procedural subject, but most importantly, the status of the self-administration bodies of the Prosecutor's Office – *the Superior Council of Prosecutors, the Qualification Board, and the Disciplinary Board* - were established.

Considering the objectives outlined in the *Justice Sector Reform Strategy for 2011-2016* approved by Law No. 231 [13], but also the Action Plan approved by the Legislature [16] for the implementation of this strategy which necessarily required the reform of justice in gen-

plementarea acestei strategii, care impuneau în mod necesar reformarea justiției în general și a sistemului procuraturii în special, s-a purces la raționalizarea acestui domeniu, mai ales că această tendință a fost susținută și din afară prin diferite documente de politici, în cadrul cărora Republica Moldova și-a asumat angajamentul reformării Procuraturii, printre care: Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013 [17]; Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte [7].

Având în vedere angajamentele asumate, în scopul edificării unui sistem al organelor Procuraturii accesibil și eficient, profesionist și responsabil față de societate, conform cu standardele europene, care să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului, și în vederea asigurării încrederii societății în actul de justiție, la 03.07.2014 Republica Moldova a aprobat „conceptul de reformare a Procuraturii” [8], care urma să reprezinte baza conceptuală pentru elaborarea unor proiecte de legi în scopul realizării și promovării reformei Procuraturii prin consolidarea profesionalismului și a independenței instituției.

În contextul reformării Procuraturii a fost elaborat proiectul Legii cu privire la Procuratură [9], în care au fost trasate ca principale obiective: instituirea standardelor europene în organizarea și activitatea Procuraturii; consolidarea statutului procurorului; revizuirea managementului resurselor Procuraturii.

La 25.02.2016, a fost adoptat un nou act legislativ cu privire la Procuratură [10], care a condiționat o nouă abordare privind organizarea și funcționarea Procuraturii.

Astfel, s-a oferit o abordare nouă a conceptului de competență a Procuraturii, fiind excluse competențele în celelalte domenii decât cel penal. Adică, a fost exclusă funcția de control a Procuraturii, păstrând doar funcția de control a activității speciale de investigații, precum și controlul înregistrării sesizărilor de

eral and the prosecution system in especially, the rationalization of this field was carried out, especially since this trend was also supported from the outside through various policy documents, within which the Republic of Moldova assumed the commitment to reform the Prosecutor's Office, including the Financing Agreement between the Government of the Republic of Moldova and the European Union regarding the Justice Reform Support Program, signed in Brussels on June 14, 2013 [17], and the Association Agreement between the Republic of Moldova, on the one hand, and the European Union and the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand [7].

Considering the commitments assumed, to build an accessible and efficient system of Prosecution bodies, professional and responsible towards society, following European standards, which ensure the supremacy of the law and respect for human rights, and to ensure society's trust in the act of justice, on 03.07.2014, the Republic of Moldova approved the “concept for reforming the Prosecutor's Office” [8], which was to represent the conceptual basis for the elaboration of draft laws to achieve and promote the reform of the Prosecutor's Office by strengthening the institution's professionalism and independence.

In the context of the reform of the Prosecutor's Office, the draft Law on the Prosecutor's Office was developed [9], in which the main objectives were outlined: *the establishment of European standards in the organization and activity of the Prosecutor's Office; strengthening the status of the prosecutor; review of the management of the resources of the Prosecutor's Office.*

In 25.02.2016, a new legislative act was adopted regarding the Prosecutor's Office [10], which brought a new approach to the organization and operation of the Prosecutor's Office.

The concept of competence of the Prosecutor's Office was offered, excluding competencies in other fields than the criminal one. That is, the control function of the Prosecutor's Office was excluded, keeping only the control function of the special investigative activity, as well as the control of the registration of notifications by the bodies. The Prosecutor's Office retains jurisdiction in civil proceedings only in cases arising from a criminal case [21].

The status of the specialized prosecutor's

către organele competente. Competența în procedurile civile Procuratura și-o păstrează doar în cauzele ce derivă într-o cauză penală [21].

A fost revizuit statutul procuraturilor specializate, fiind creată o instituție nouă – Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, căreia i-a fost atribuită competența de a investiga anumite categorii de infracțiuni săvârșite de organizații criminale.

Nu doar că s-a dispus crearea unei procuraturi specializate noi, dar și s-a decis fortificarea acesteia prin reglementarea detașării în structurile procuraturilor specializate a unor ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații pentru asigurare eficientizării urmăririi penale.

În plus, au fost instituite mecanisme noi de selecție, concurs și evaluare a performanțelor procurorilor, menite să asigure calitatea și integritatea procurorilor. S-a modificat și mecanismul de numire în funcție a procurorului general, urmând ca acesta să fie numit de către președintele Republicii Moldova pentru un termen de 7 ani, la propunerea CSP.

De asemenea au fost operate modificări și la nivelul procedurilor disciplinare cu privire la regulile de intentare și investigare a procedurilor disciplinare, de sancționare a procurorilor și de contestare a deciziilor în caz de dezacord.

Aceste schimbări calitative s-au soldat cu crearea „Inspecției procurorilor” ca subdiviziune specializată a Procuraturii Generale, în atribuțiile căreia a fost deferită examinarea sesizărilor cu privire la abaterile disciplinare comise de procurori în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Un alt aspect pozitiv l-a constituit consolidarea organelor de autoadministrare a Procuraturii Generale prin definitivarea atribuțiilor, competenței, structurii și modului de organizare.

Dar cele mai importante schimbări au fost legate de salarizarea procurorilor, așa cum a fost stabilit prin raportarea la salariul judecătorilor.

În pofida caracterului progresiv al actului legislativ din 25.02.2016, instituția Procuraturii a continuat să fie reformată prin modificarea continuă a Legii cu privire la Procuratură.

offices was revised, and a new institution was created – *the Prosecutor's Office for Combating Organized Crime and Special Cases*, which was assigned the competence to investigate certain categories of crimes committed by criminal organizations.

It was not only ordered to create a new specialized prosecutor's office, but it was also ordered to strengthen them by regulating the posting of criminal prosecution officers, and investigative officers to ensure the efficiency of criminal prosecution in the structures of specialized prosecutor's offices.

New mechanisms for the selection, competition, and performance evaluation of prosecutors were established, aimed at ensuring the quality and integrity of prosecutors.

The mechanism for appointing the General Prosecutor has been changed, so that the President of the Republic of Moldova will appoint him for a term of 7 years at the proposal of the Superior Council of Prosecutors.

Changes were also made at the level of disciplinary procedures, regarding the rules for initiating and investigating disciplinary procedures, sanctioning prosecutors, and challenging decisions in case of disagreement.

These qualitative changes resulted in the creation of *the "Prosecutors' Inspection"* as a specialized subdivision of the General Prosecutor's Office whose duties were assigned to the examination of notifications regarding disciplinary violations committed by prosecutors in the exercise of their duties.

Another positive aspect was the consolidation of the self-administration bodies of the General Prosecutor's Office by defining the attributions, competence, structure, and way of organization.

Nevertheless, the most important changes were those related to the salary of prosecutors as it was determined by reference to the salary of judges.

Despite the progressive nature of the legislative act of 25.02.2016, the Prosecutor's Office continued to be reformed through the continuous amendment of the Law on the Prosecutor's Office.

Thus, from 2016 until now, the law has been amended 19 times [24], many of which have been criticized by national civil society organizations [25], but also by international

Astfel, din 2016 până în prezent, legea a fost modificată de 19 ori [24], multe prevederi fiind criticate de organizațiile naționale ale societății civile [25], dar și de organismele internaționale [28].

Considerăm că necesitatea de a racorda instituția Procuraturii la standardele internaționale și de a-i eficientiza activitatea a determinat înregistrarea la 09.11.2021 în Parlamentul Republicii Moldova a Proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Proiect nr. 334/2021) [21].

În opinia noastră, procesul de consolidare a Procuraturii ca instituție separată în cadrul puterii judecătorești este departe de a se fi încheiat. Reformarea continuă a acestei instituții este condiționată, pe de o parte, de necesitatea acesteia de a se racorda la standardele internaționale, iar pe de altă parte de necesitatea de a răspunde eficient provocărilor pe plan intern. În condițiile în care activitatea Procuraturii afectează într-o măsură sau alta interesele fiecărui om și nu doar ale celor persoane care se adresează nemijlocit la această instituție [30].

De remarcat că statutul și competența Procuraturii ca instituție pot să difere de la stat la stat [31], dar în mod sigur implică aspecte ce țin de efectuarea și supravegherea urmăririi penale, situație care impune necesitatea de a supune analizei de detaliu competența acestui organ în cadrul urmăririi penale.

Potrivit art.1 al Legii cu privire la Procuratură, „Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești care, în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei” [10].

Pentru asigurarea acestui deziderat, instituției procuraturii i-au fost delegate o serie de competențe funcționale care acoperă mai multe domenii de activitate:

1. Domeniul procesual-penal (conduce, exercită urmărirea penală și reprezintă învinuirea în instanța de judecată);

2. Domeniul contravențional (constată și

bodies [28].

We believe that the need to connect the Prosecutor’s Office to international standards and to make its activity more efficient determined the registration on 09.11.2021 in the Parliament of the Republic of Moldova of the Draft Law to amend Law no. 3/2016 regarding the Prosecutor’s Office (*Project no. 334/2021*) [21].

In our opinion, the process of consolidating the Prosecutor’s Office as a separate institution within the Judiciary is far from over. The continuous reform of this institution is conditioned, on the one hand, by its need to comply with international standards, on the other hand, by the need to effectively respond to domestic challenges. Given that the activity of the Prosecutor’s Office affects to one degree or another the interests of every person and not only those who are directly addressed [30].

It should be noted that the status and competence of the Prosecutor’s Office as an institution may differ from state to state [31], but it certainly involves aspects related to the conduct and supervision of criminal prosecution. The situation imposes the need to subject the competence of this body to a detailed analysis within the framework of the criminal investigation.

According to Art. 1 of the Law on the Prosecutor’s Office, “*the Prosecutor’s Office is an autonomous public institution within the judicial authority that, in criminal proceedings and other procedures provided for by law, contributes to the observance of the legal order, the administration of justice, the defense of legitimate rights and interests of the person*” [10].

To ensure this desired, the prosecutor’s office has been delegated a series of *functional powers* that cover several fields of activity:

1. The procedural-criminal domain (*leads, carries out the criminal investigation, and represents the accusation in the court of law*);

2. The contravention field (*detects and examines contraventions or, as the case may be, participates in the trial of contravention cases*);

3. The administrative domain (*examines petitions according to the competence, like any public authority established by law, which acts under public authority to achieve a public interest*);

4. The field of state policies (*participates in the unitary implementation of the state’s national and international policy in criminal matters; presents proposals regarding the improve-*

examinează contravențiile sau după caz participă la judecarea cauzelor contravenționale);

3. Domeniul administrativ (examinează petiții conform competenței, ca orice autoritate publică instituită prin lege, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public);

4. Domeniul politicilor de stat (participă la implementarea unitară a politicii naționale și a celei internaționale a statului în materie penală; prezintă propuneri privind perfecționarea legislației și participă la elaborarea de acte normative în domeniul său de activitate).

În opinia profesorului Ion Neagu, în cadrul etapei urmăririi penale, având în vedere importanța și complexitatea atribuțiilor cu care legiuitorul l-a investit, procurorul reprezintă figura centrală [34]. Veridicitatea acestei opinii este confirmată de atribuțiile funcționale conferite procurorului de prevederile art.52 din CPP.

Astfel, în lumina prevederilor art.52 alin. (1) din CPP [14], procurorul, în limita competenței sale materiale și teritoriale: pornește urmărirea penală, dispunând printr-o ordonanță motivată fie efectuarea urmăririi penale de către alte organe de urmărire penală, fie exercitarea nemijlocită a urmăririi penale; exercită nemijlocit urmărirea penală, revenindu-i atribuțiile organului de urmărire penală; conduce personal urmărirea penală și controlează legalitatea acțiunilor procesuale efectuate de organul de urmărire penală, etc.

Unii autori definesc competența ca fiind aptitudinea recunoscută de lege unui organ judiciar, fie el organ de urmărire penală, fie judecător de drepturi și libertăți, judecător de camera preliminară sau instanță de judecată, de a urmări, respectiv de a judeca o anumită cauză penală, sau alte sesizări cu privire la actele și măsurile ce restrâng drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei ori asupra legalității actului de trimitere în judecată, a probelor pe care se bazează acestea ori a actelor efectuate în cursul urmăririi penale, precum și asupra legalității soluțiilor de netrimitere în judecată [35].

Atribuțiile funcționale ale procurorului

ment of legislation and participates in the elaboration of normative acts in its field of activity).

In the opinion of Professor Ion Neagu, during the criminal investigation stage, considering the importance and complexity of the powers with which the legislator invested him, the prosecutor represents the central figure [34]. The veracity of this opinion is confirmed by the functional attributions conferred on the prosecutor by the provisions of art. 52 of the Code of Criminal Procedure.

Thus, in light of the provisions of art. 52 paragraph (1) of the Code of Criminal Procedure [14], the prosecutor, within the limits of his *material* and *territorial competence*: initiates the criminal investigation, ordering through a reasoned ordinance either the execution of the criminal investigation by other criminal investigation bodies, or the exercise of his direct responsibility for the criminal investigation, directly carries out the criminal investigation, returning the attributions of the criminal investigation body, personally conducts the criminal investigation and controls the legality of the procedural actions carried out by the criminal investigation body, etc.

Some authors define *competence* as the ability recognized by law for a judicial body, even if it were a criminal investigation body, a judge of rights and liberties, a judge of the preliminary chamber, or a court of law, to prosecute, respectively to judge a certain criminal case, or other notifications regarding the acts and measures that restrict the fundamental rights and freedoms of the person or on the legality of the act of sending to court, the evidence on which they are based or the acts carried out during the criminal investigation, as well as on the legality of solutions not to send to the court [35].

The prosecutor's functional duties can be grouped into three more categories that correspond to the fields of activity: *exercise and manage the criminal investigation and support the state prosecution in criminal cases.*

The prosecutor, as the central figure of the criminal process, rather has the role of supervising, directing, and verifying the performance of the bodies called to directly carry out the criminal investigation, guaranteeing that he will act every time within the limits of the legislation in force, will not admit excesses and his

pot fi grupate în trei mai categorii care corespund de fapt domeniilor de activitate: exercită și conduce urmărirea penală și susține acuzarea de stat în cauzele penale.

Procurorului ca figură centrală a procesului penal îi revine mai degrabă rolul de supraveghere, de dirijare și de verificare a prestației organelor chemate să efectueze nemijlocit urmărirea penală, garantând că acesta va acționa de fiecare dată în limitele legislației în vigoare, nu va admite excese și eforturile lui vor fi îndreptate la asigurarea scopului procesului penal, așa cum a fost consacrat de art.1 din CPP.

Prin urmare, în majoritatea cazurilor, procurorul conduce cu urmărirea penală, situație care în niciun caz nu duce la diminuarea rolului său și nu-l face mai puțin important în plan comparativ cu organul de urmărire penală. Mai mult, reieșind din atribuțiile funcționale ale acestuia, consacrate la art. 52 din CPP, se poate concluziona că și în cazul conducerii urmăririi penale tot procurorul rămâne figura centrală, iar organul de urmărire penală, oricare ar fi el, nu este decât „un instrument procesual” în mâna procurorului, căci acesta monitorizează în permanență activitatea organului de urmărire penală așa cum controlează executarea procedurii de primire și înregistrare a sesizărilor cu privire la infracțiuni, poate cere de la organul de urmărire penală, pentru control, dosare penale, documente, acte procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și persoanele identificate în cauzele penale în care exercită controlul, dispune conexarea sau, după caz, disjungerea cauzei, verifică calitatea probelor administrate, veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nicio persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indicii temeinici că a săvârșit o infracțiune, efectuează controlul asupra legalității reținerii persoanei, asigură respectarea termenului rezonabil de urmărire penală.

Atribuțiile procurorului de supraveghere și control a organului de urmărire penală nu ar avea nicio relevanță dacă acesta nu ar dispune de mecanisme reale de influență „voința organului de urmărire penală”.

efforts will be directed to ensuring the purpose of the criminal process as it was enshrined by art. 1 of the Code of Criminal Procedure.

Therefore, in most cases, the prosecutor leads the criminal investigation, a situation that in no way leads to the diminution of his role and does not make him less important in terms of the plan compared to the criminal investigation body, even more so, arising from the functional attributions of it dedicated to art. 52 of the Code of Criminal Procedure, it can be concluded that even in the case of conducting the criminal investigation, the prosecutor remains the central figure and the criminal investigation body, whatever it is, is only “a procedural tool” in the hands of the prosecutor, or, he constantly monitors the activity the criminal investigation body, as it controls the execution of the procedure for receiving and registering notifications regarding crimes, may request from the criminal investigation body, for control, criminal files, documents, procedural acts, materials and other data regarding the crimes committed and the persons identified in the criminal cases in which they exercise control, orders the connection or, as the case may be, the disconnection of the case if this is required, verifies the quality of the administered evidence, ensures that any crime is discovered, any criminal is held criminally liable and that no person not to be criminally prosecuted without substantial evidence that he has committed a crime, performs control over the legality of the person’s detention, ensures compliance with the reasonable term of criminal prosecution.

The powers of the prosecutor to supervise and control the criminal investigation body would have no relevance if it did not have real mechanisms to influence the “*will of the criminal investigation body*”.

So, the prosecutor organizes, directs and controls the activity of the criminal investigation bodies by exercising the following prerogatives, as follows: he cancels the illegal ordinances, modifies and completes the unfounded ordinances of the criminal investigation body, pronounces in the procedural documents if it took place or not the violation of fundamental human rights and freedoms from the perspective of the jurisprudence of the European Court of Human Rights, if the parties invoke the violation of the Convention for the Protection of Hu-

Așadar, procurorul organizează, conduce și controlează activitatea organelor de urmărire penală prin exercitarea următoarelor prerogative: acesta anulează ordonanțele ilegale, modifică și completează ordonanțele neîntemeiate ale organului de urmărire penală, se pronunță în actele procedurale dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, retrace motivat cauza penală de la ofițerul de urmărire penală și o transmite conducătorului organului de urmărire penală pentru desemnarea altui ofițer de urmărire penală pe cauza dată, ordonă efectuarea urmăririi penale de un grup de ofițeri de urmărire penală, soluționează abținerile sau recuzările ofițerilor de urmărire penală, dă indicații în scris cu privire la efectuarea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații, poate înlătură persoana care efectuează urmărirea penală dacă aceasta a încălcat legea în procesul urmăririi penale și sesizează organele de urmărire penală și cele care exercită activitatea specială de investigații despre înlăturarea încălcării legii, solicită aplicarea și autorizarea de către judecătorul de instrucție a măsurilor preventive privative de libertate, acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații invazive în drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Dacă din punct de vedere funcțional este clar rolul procurorului la conducerea urmăririi penale, rămâne de actualitate chestiunea privind competența procurorului chemat să asigure conducerea urmăririi penale într-o cauză concretă, în condițiile în care sistemul Procuraturii este organizat pe verticală și se constituie din Procuratura Generală, procuraturile specializate și procuraturile teritoriale, iar pe orizontal din totalitatea procuraturilor teritoriale.

Reieșind din prevederile art.257 din CPP, este competent de a conduce cu urmărirea penală procurorul din sectorul unde a fost săvârșită infracțiunea, unde a fost descoperită infracțiunea, ori unde se află bănuitul, învinu-

man Rights and Fundamental Freedoms, withdraw the criminal case from the criminal prosecution officer and forward it to the head of the criminal investigation for the appointment of another criminal investigation officer on the given case, orders the criminal investigation to be carried out by a group of criminal investigation officers, resolves the abstentions or recusals of the criminal investigation officers, gives written instructions regarding the execution of criminal investigation actions and measures special investigations, may remove the person carrying out the criminal prosecution if he/she has violated the law in the process of the criminal prosecution and notifies the criminal investigation bodies and those exercising special investigative activity about the removal of the violation of the law, requests the application and authorization by the investigating judge of the measures preventive custodial measures, criminal prosecution actions and special investigative measures invasive of fundamental human rights and freedoms.

If, from a functional point of view, the role of the prosecutor in leading the criminal investigation is clear, the issue of the competence of the prosecutor called to ensure the management of the criminal investigation in a specific case remains topical, given that the Prosecution system is organized vertically and consists of the Prosecutor's Office General, specialized prosecutor's offices and territorial prosecutor's offices and horizontally from all territorial prosecutor's offices.

Based on the provisions of art. 257 of the Code of Criminal Procedure, the prosecutor in the sector where the crime was committed, where the crime was discovered, or where the suspect, the accused or most of the witnesses are located is competent to lead the criminal investigation (art. 257 paragraph 1) of the Code of Criminal Procedure), or in other words, is competent to conduct the criminal investigation, the territorial prosecutor's office that supervises the activity of the criminal investigation body that carries out the criminal investigation in the respective criminal case or, as the case may be, the specialized prosecutor's offices (the Prosecutor's Office for Combating Organized Crime and Special Cases and *Anticorruption Prosecutor's Office*) (art. 270¹ paragraph (2) and art. 270² paragraph (2) of the Code of

itul sau majoritatea martorilor (art.257 alin. (1) din CPP), sau, altfel spus, este competent să conducă urmărirea penală procuratura teritorială care supraveghează activitatea organului de urmărire penală ce exercită urmărirea penală în respectiva cauză penală sau, după caz, procuraturile specializate (PCCOCS) (art.270¹ alin.(2) și art.270² alin.(2) din CPP), în cazurile în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Centrului Național Anticorupție.

Se pare că legiuitorul a legat competența procurorului la conducerea urmăririi penale mai degrabă de competența teritorială a instanțelor de judecată decât de competența teritorială a organelor de urmărire penală, care exercită urmărirea penală într-o cauză concretă. Acest aspect poate fi dedus cu ușurință din prevederile art.10 alin.(1) din Legea cu privire la Procuratură [10] și art.113 din Regulamentul Procuraturii [19].

Pentru a evita orice speculații considerăm că este absolut necesar ca să fie operate modificări la nivelul art.270 din CPP. Acesta urmează să fie reintitulat simplu „Competența procurorului”, iar în conținutul acestei norme să fie introduse reglementări cu privire la competența procurorului la conducerea urmăririi penale, stabilindu-se expres ce procuror din ce subdiviziune a Procuraturii Generale are abilitatea de a asigura conducerea urmăririi penale într-o cauză concretă.

Astfel, alineatul de la norma respectivă poate avea următorul conținut: „Este competent să conducă cu urmărirea penală procurorul de la procuratura teritorială din sectorul în care activează organul de urmărire penală ce exercită urmărirea penală, sau, după caz, procurorul din procuratura specializată.

În ce privește exercitarea urmăririi penale nemijlocite de către procuror este de remarcat că această atribuție comportă două dimensiuni, una obligatorie (art.270, art.270¹ și art.270² din CPP) și alta facultativă (art.52 alin. (1) pct.1) din CPP). Adică pe lângă competențele

Criminal Procedure), in cases where the criminal investigation is carried out by the competent criminal investigation bodies throughout the territory of the Republic of Moldova within the Ministry of Internal Affairs, the Customs Service, the State Fiscal Service and the National Anticorruption Center.

It seems that the Legislator linked the prosecutor's competence to lead the criminal investigation rather to the territorial competence of the courts than to the territorial competence of the criminal investigation bodies that carry out the criminal investigation in a specific case. This aspect can be easily deduced from the provisions of Art. 10 paragraph (1) of the Law on the Prosecutor's Office [10], and art. 113 of the Prosecutor's Office Regulation [19].

To avoid any speculations, we believe that it is necessary to make changes to art. 270 of the Code of Criminal Procedure, which will be simply retitled “*Prosecutor's competence*” and in the content of this rule to introduce regulations regarding the prosecutor's competence to lead the criminal prosecution, expressly establishing which prosecutor from which subdivision of the General Prosecutor's Office can ensure the management of the criminal prosecution in a specific case.

Possibly the paragraph from the respective norm may have the following content, *The prosecutor from the territorial prosecutor's office in the sector in which the criminal investigation body that carries out the criminal investigation operates is competent to lead the criminal investigation, or, as the case may be, the prosecutor from the specialized prosecutor's office.*

Regarding the exercise of direct criminal prosecution by the prosecutor, it should be noted that this attribution has two dimensions, one mandatory (art 270, art. 270¹ and art. 270² of the Code of Criminal Procedure) and another optional (art. 52 paragraph (1) point 1) of the Code of Criminal Procedure). That is, in addition to the powers established by the legislation in force, the prosecutor has the discretionary right to prosecute “*in any criminal case*”.

The prosecutor has *the personal competence* to immediately exercise criminal prosecution in the case of crimes committed by some subjects holding official qualities in connection with the activity performed in this position or who, by virtue of certain age characteristics,

stabilite de legislația în vigoare procurorul are dreptul discreționar de a exercita urmărirea penală „în orice cauză penală”.

Procurorul are competență personală de a exercita nemijlocit urmărirea penală în cazul infracțiunilor săvârșite de unii subiecți deținători de calități oficiale în legătură cu activitatea prestată în această postură sau care în virtutea unor particularități de vârstă necesită o abordare deosebită din partea organului de urmărire penală: președintele Republicii Moldova; deputați din Parlamentul RM; membri ai Guvernului RM; judecători; procurori; ofițeri de urmărire penală colaboratori de poliție și colaboratori ai organelor care desfășoară activitate specială de investigații; angajații Centrului Național Anticorupție; de către minori doar în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave (art.270 alin.(1) pct.1) din CPP), dar și în cazul unor infracțiuni care atentează la viața unor subiecți deținători de calități oficiale: polițiști, ofițeri de urmărire penală, ofițeri de informații și securitate, procurori, judecători și membrii familiilor acestora, dacă atentatul este în legătură cu exercitarea de către aceștia a atribuțiilor de serviciu (art.270 alin.(1) pct.2) lit. a) din CPP).

Excepția de la norma juridică privind competența personală a procurorului la exercitarea urmăririi penale este prevăzută expres în art. 269 din CPP, care stabilește competența specială materială și personală a organului de urmărire penală al CNA. Această excepție se referă la exercitarea urmăririi penale de către organul de urmărire penală al CNA în cauzele penale privind infracțiunile prevăzute la art. 239-240, 243, 279 și 324-335 din CP, în cazul în care infracțiunile respective sunt săvârșite de către: deputați; membri ai Guvernului; judecători; procurori; executori judecătorești; persoanele menționate la art.37 pct.1)-3); ofițeri de urmărire penală, colaboratori de poliție și colaboratori ai organelor care desfășoară activitate specială de investigații [20].

Totodată, procurorul are și o competență materială de a exercita urmărirea penală în cazul: infracțiunilor prevăzute la art.166¹, art.183, art.185¹-185³, art.223, art.224, art.225, art.226,

require a special approach from the criminal prosecution body: the President of the Republic of Moldova; deputies from the Parliament of the Republic of Moldova; members of the Government of the Republic of Moldova; judges; prosecutors; criminal investigation officers, police employees and employees of bodies that carry out special investigative activity; employees of the National Anticorruption Center; by minors only in the case of particularly serious and exceptionally serious crimes (*art. 270 paragraph (1) point 1) of the Code of Criminal Procedure*) but also in the case of crimes that threaten the lives of subjects holding official capacities: policemen, officers of criminal investigation, intelligence and security officers, prosecutors, judges and their family members, if the attack is related to the exercise by them of their duties (art. 270 paragraph (1) point 2) *letter a) from the Code of Criminal Procedure*).

The exception to the legal norm regarding *the personal competence* of the prosecutor in the exercise of criminal prosecution is expressly provided in art. 269 of the Code of Criminal Procedure, which establishes *the special material and personal competence* of the criminal investigation body of the NAC. This exception refers to the exercise of criminal prosecution by the criminal prosecution body of the NAC in criminal cases regarding the crimes provided for in art. 239-240, 243, 279, and 324-335 of the Criminal Code, if the respective crimes are committed by: deputies; members of the Government; judges; prosecutors; bailiffs; the persons mentioned in art. 37 points 1) -3); criminal investigation officers, police employees, and employees of bodies that carry out the special investigative activity [20].

At the same time, the prosecutor also has the *material competence* to carry out the criminal investigation in the case of crimes provided for in Art. 166¹, art. 183, art. 185¹-185³, art. 223, art. 224, art. 225, art. 226, art. 227-242², art. 244-245⁹, art. 245¹¹-246², art. 248-255, art. 257-261¹, art. 262, art. 166¹, from the Criminal Code (*art. 270 paragraph (1) points 2)-5) of the Criminal Code*), but also of the offenses under the jurisdiction of the Anticorruption Prosecutor's Office (*art. 270¹ of the Code of Criminal Procedure*) and of the Prosecutor's Office for Combating Organized Crime and Special Cases (*art. 270² of the Code of Criminal Procedure*).

art.227–242², art.244–245⁹, art.245¹¹–246², art.248–255, art.257–261¹, art.262, art.166¹, din CP (art.270 alin.(1) pct.2)-5) din CP), dar și a infracțiunilor date în competența Procuraturii Anticorupție (art.270¹ din CPP) și a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (art.270² din CPP).

Reieșind din prevederile art.270 alin. (4) din CPP, competența de a exercita urmărirea penală revine procurorilor din procuratura în a cărei rază teritorială a fost săvârșită infracțiunea sau, după caz, procurorului din procuraturile specializate.

Exceptând această regulă, procurorului general îi revine competența exclusivă de a porni urmărirea penală în cazul unor subiecți cu statut special (procurori [10], judecători [11], deputați [12]) și împreună cu adjuncții săi poate dispune exercitarea urmăririi penale oricărui procuror din orice subdiviziune a Procuraturii Republicii Moldova.

Această competență funcțională permite procurorului general și adjuncțiilor săi să organizeze și să eficientizeze activitatea de investigare a unor infracțiuni concrete, comise de anumite categorii de subiecți cu statut special.

Deci, pornirea urmăririi penale în privința unor subiecți cu statut special se va face, în mod exclusiv, *in personam*, deoarece identitatea acestora se cunoaște a priori [33].

În ce privește competența facultativă a procurorului de a-și asuma exercitarea urmăririi penale „în orice cauză penală” (art.52 alin. (1), pct.1) și art.270 alin.(9) din CPP), este de remarcat că această prerogativă din cauza formulării sale generale și ambigue lasă loc de interpretare și de aplicare neuniformă a legislației în vigoare.

Având în vedere prevederile art.257 alin. (1) din CPP, potrivit căruia „Urmărirea penală se efectuează în sectorul unde a fost săvârșită infracțiunea sau, la decizia procurorului, în sectorul unde a fost descoperită infracțiunea ori unde se află bănuitul, învinuitul sau majoritatea martorilor”, coroborate cu dispozițiile de la art.270 alin.(4) din CPP, se creează falsa impresie că procurorul poate să-și asume exercitarea urmăririi penale pe orice infracțiune comisă în

According to the provisions of art. 270 paragraph (4) of the Code of Criminal Procedure, the competence to carry out the criminal investigation rests with the prosecutors from the prosecutor’s office in whose territorial scope the crime was committed or, as the case may be, the prosecutor from the specialized prosecutor’s offices.

Excluding this rule, the General Prosecutor has the exclusive competence to start the criminal investigation in the case of subjects with special status (prosecutors [10], judges [11], deputies [12]) and together with his deputies can order the exercise of the criminal investigation to any prosecutor from any subdivision of the Prosecutor’s Office of the Republic of Moldova.

This *functional competence* allows the General Prosecutor and his deputies to organize and streamline the activity of investigating specific crimes committed by certain categories of subjects with special status.

Therefore, the initiation of the criminal investigation regarding subjects with special status will be done exclusively *in person*, as their identity is known a priori [33].

Regarding *the optional competence* of the prosecutor to assume the exercise of the criminal prosecution “*in any criminal case*” (art. 52 paragraph (1), point 1 and art. 270 paragraph (9) of the Code of Criminal Procedure), it should be noted that this prerogative due to its general and ambiguous wording leaves room for interpretation and uneven application of the legislation in force.

Taking into account the provisions of art. 257 paragraph (1) of the Code of Criminal Procedure, according to which “*The criminal investigation is carried out in the sector where the crime was committed or, at the decision of the prosecutor, in the sector where the crime was discovered or where the suspect, the accused is located or the majority of witnesses*” combined with the provisions of art. 270 paragraph (4) of the Code of Criminal Procedure, the false impression is created that the prosecutor can undertake the prosecution of any crime committed within the territorial-administrative constituency in which he operates, even in situations where the competence to carry out the criminal investigation rests with other criminal investigation bodies.

raza circumscripției teritorial-administrative în care activează, chiar și în situațiile în care competența de a efectua urmărirea penală revine altor organe de urmărire penală.

Mai mult, s-ar putea considera că această opțiune este cea mai indicată, fiindcă efectuarea urmăririi penale și-o asumă nemijlocit procurorul, iar desfășurarea urmăririi penale la locul comiterii infracțiunii va permite investigarea cauzei penale în termeni proximi și mai obiectiv.

Este adevărat că procurorului ca subiect procesual i-a fost atribuită o competență universală de a conduce urmărirea penală și de a efectua urmărirea penală „în orice cauză penală”, situație care „nu ar crea disconfort” dacă nu ar fi consecințele de la art.251 alin.(2) din CPP care stabilește expres că, „încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei... atrage nulitatea actului procedural”.

În opinia noastră, trebuie abordate trei situații ipotetice în care procurorul acționează ca un organ de urmărire penală veritabil:

Prima are în vedere situația în care procurorul exercită urmărirea penală în cauzele penale în care competența materială sau personală i-a fost atribuită prin puterea legii (art.270 alin.(1), pct. (1-2), art.270¹ și art.270² din CPP). Această situație este cea mai simplă, deoarece efectuarea urmăririi penale în care competența materială și cea personală aparține procurorului nu reprezintă discreția acestuia, ci imperativul legii.

În aceste circumstanțe, după cum s-a indicat supra, procurorul are o competență materială și personală la investigarea cauzelor penale, indicate la art.270 alin.(1), pct. (1-2) din CPP, și una specială la investigarea cauzelor penale aflate în procedura procuraturilor specializate (art.270¹ și art.270² din CPP).

Deci, urmărirea penală va fi exercitată de procurorii de la procuraturile teritoriale în raza teritorială a cărora a fost săvârșită infracțiunea sau, după caz, de procurorii de la procuraturile specializate.

De remarcat că procurorii din cadrul procuraturile teritoriale nu vor putea să-și asume

Moreover, it could be considered that this option is the most appropriate as the prosecutor and the conduct of the criminal investigation at the place where the crime was committed directly assume the prosecution, will allow the criminal case to be investigated more closely and objectively.

The prosecutor as a procedural subject has indeed been assigned a universal competence to conduct the criminal investigation and to carry out the criminal investigation “*in any criminal case*”, a situation that “*would not create discomfort*” if it were not for the consequences of art. 251 paragraph (2) of the Code of Criminal Procedure, which expressly establishes that “*violation of the legal provisions relating to the competence by matter or by the quality of the person, ... attracts the nullity of the procedural act*”.

In our opinion, three hypothetical situations must be addressed, in which the prosecutor acts as a genuine criminal prosecution body:

The first considers the situation in which the prosecutor carries out criminal prosecution in criminal cases in which the material or personal competence has been assigned to him by the power of the law (art. 270 paragraph (1), points (1-2), art. 270¹ and art. 270² of the Code of Criminal Procedure).

This situation is the simplest as carrying out the criminal investigation in which the material and personal competence belongs to the prosecutor does not represent his discretion but the imperative of the law.

In these circumstances, as indicated above, the prosecutor has a *material* and *personal competence* to investigate criminal cases indicated in art. 270 paragraph (1), points (1-2) of the Code of Criminal Procedure and a *special one* to investigate criminal cases under the procedure of the specialized prosecutor’s offices (art. 270¹ and art. 270² of the Code of Criminal Procedure).

So, the criminal investigation will be carried out by the prosecutors from the territorial prosecutor’s offices in the territory of which the crime was committed or, as the case may be, by the prosecutors from the specialized prosecutor’s offices.

It should be noted, that the prosecutors within the territorial prosecutor’s offices would not be able to undertake the exercise of criminal prosecution in criminal cases under

exercitarea urmăririi penale în cauzele penale ce țin de competența procuraturilor specializate, chiar și în situațiile în care infracțiunile au fost comise în raza teritorială în care activează. Or, în astfel de situații s-ar încalcă competența materială și personală a procuraturilor specializate, situație expres sancționată de prevederile de la art.251 alin.(2) din CPP.

În acest context, eronat se poate considera că alta este situația când procuraturile specializate și-ar asuma urmărirea penală în cauzele penale aflate în competența procuraturilor teritoriale.

Procurorul are o competență materială și personală – generală (art.270 alin.(1), pct.1) și 2) din CPP), marcată teritorial „în a cărei rază teritorială a fost săvârșită infracțiunea”, și o competență specială proprie procurorilor din cadrul procuraturilor specializate.

În acest context și ținând cont de regula „cine poate mai mult poate și mai puțin”, teoretic procuraturile specializate ar putea să-și asume exercitarea urmăririi penale în cauzele penale aflate în competența procuraturilor teritoriale, fiindcă acestea dispun de competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Această ipoteză este ușor de combătut, căci procuraturile specializate în pofida faptului că dispun de competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, situație descrisă supra, au o competență specială diferită de cea a procuraturilor teritoriale și prin urmare am asista la un caz de încălcare a competenței materiale a procuraturilor teritoriale, ceea ce, în opinia noastră, ar atrage consecințe de la art.251 alin. (2) din CPP.

În condițiile în care Legiuitorul a înțeles să atribuie competența de a exercita urmărirea penală procurorilor „în a cărei rază teritorială a fost săvârșită infracțiunea”, pentru a nu lăsa loc de interpretare, având în vedere inclusiv prevederile de la art.257 alin.(1) din CPP, consider oportun ca norma de la art.270 alin.(4) din CPP, să fie modificată și să aibă următorul conținut „Este competent să exercite urmărirea penală în cazurile prevăzute la alin. (1) procurorul de la procuratura în a cărei rază teritorială a fost săvârșită infracțiunea, din sectorul unde a fost

the competence of the specialized prosecutor's offices, even in situations where the crimes were committed in the territorial area in which they operate. Alternatively, in such situations, *the material and personal competence* of the specialized prosecutor's offices would be violated, a situation expressly sanctioned by the provisions of art. 251 paragraph (2) of the Code of Criminal Procedure.

In this context, it can be mistakenly considered that the situation is different when the specialized prosecutor's offices assume the criminal prosecution in the criminal cases under the jurisdiction of the territorial prosecutor's offices.

The prosecutor has a *material and personal-general competence* (art. 270 paragraph (1), points 1) and 2) of the Code of Criminal Procedure), marked territorially, “*within the territorial radius of which the crime was committed*” and a *special competence* specific to prosecutors from the specialized prosecutor's offices.

In this context and taking into account the rule “*who can do more, can also do less*”, theoretically the specialized prosecutor's offices could assume the exercise of criminal prosecution in the criminal cases under the jurisdiction of the territorial prosecutor's offices as they have jurisdiction over the entire territory the Republic of Moldova.

This hypothesis does not suffer any criticism, or, although the specialized prosecutor's offices have jurisdiction over the entire territory of the Republic of Moldova, the situation described above, they have a *special jurisdiction* different from that of the territorial prosecutor's offices, and therefore we would witness a case of violation of the *material* competence of the territorial prosecutor's offices, which, in our opinion, would attract consequences from art. 251 paragraph (2) of the Code of Criminal Procedure.

Under the conditions in which the Legislator understood to assign the competence to exercise the criminal investigation to the prosecutors “*in whose territorial range the crime was committed*”, in order not to leave room for interpretation, taking into account, the provisions of art. 257 paragraph ... “(1) *the prosecutor from the prosecutor's office in whose territorial radius the crime was committed, from the sector where the crime was discovered or where*

descoperită infracțiunea ori unde se află bănușitul, învinuitul sau majoritatea martorilor, sau, după caz, procurorul din procuratura specializată”.

Cea de a doua situație ipotetică are în vedere condițiile în care procurorul din cadrul procuraturii teritoriale își asumă exercitarea urmăririi penale în cauzele penale aflate în competența organelor de urmărire penală teritoriale ale MAI, iar procurorii din cadrul procuraturilor specializate își asumă exercitarea urmăririi penale în cauzele penale aflate în competența organelor de urmărire penală ale Serviciului Vamal, CNA și Serviciului Fiscal de Stat.

Această prerogativă a fost atribuită procurorului prin puterea normei de la art.52 alin. (1) pct.1) din CPP care statuează „...fie exercitarea sa nemijlocită a urmăririi penale în conformitate cu prevederile prezentului cod”, ceea ce îi conferă procurorului posibilitatea de a dispune printr-o ordonanță motivată asumarea exercitării nemijlocite a urmăririi penale, revenindu-i atribuțiile specifice unui organ de urmărire penală veritabil.

Pentru a lămuri situația ipotetică abordată, este imperios necesar de a ține cont de următoarele constatări ce rezultă din analiza rațională a legislației în vigoare:

În primul rând, nu orice procuror din cadrul oricărei procuraturi teritoriale poate să-și retragă în procedură o cauză penală ce ține de competența organului teritorial de urmărire penală al MAI și nu orice procuror din cadrul procuraturilor specializate poate să-și retragă în procedură o cauză penală aflată în competența organelor de urmărire penală a CNA, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat.

Mai mult, considerăm că, în anumite cazuri, nici chiar procurorul de la procuratura în a cărei rază teritorială a fost săvârșită infracțiunea nu va avea acest drept, așa cum s-ar putea ca urmărirea penală să se realizeze de organul de urmărire penală de la locul unde a fost descoperită infracțiunea sau de la locul de domiciliu al bănușitului, învinuitului sau unde se află majoritatea martorilor (art.257 alin.(1), (3) din CPP).

the suspect, the accused, or most of the witnesses are located, or, as the case may be, the prosecutor from the specialized prosecutor's office”.

The second hypothetical situation takes into account the conditions in which the prosecutor from the territorial prosecutor's office undertakes the exercise of criminal prosecution in the criminal cases under the jurisdiction of the territorial criminal investigation bodies of the MIA and the prosecutors from the specialized prosecutor's offices undertake the exercise of the prosecution criminal cases under the jurisdiction of the criminal investigation bodies of the Customs Service, NAC, and the State Fiscal Service.

This prerogative was assigned to the prosecutor by the power of the rule from art. 52 paragraph (1) point 1) of the Code of Criminal Procedure, which states “... *either his direct exercise of the criminal prosecution per the provisions of this code*”, which-gives the prosecutor, the possibility to order, through a reasoned ordinance, the assumption of the direct exercise of the criminal investigation, returning to him the specific powers of a genuine criminal investigation body.

To clarify the hypothetical situation addressed, it is imperative to take into account the following findings resulting from the rational analysis of the legislation in force.

First of all, not every prosecutor from any territorial prosecutor's office can withdraw a criminal case under the jurisdiction of the territorial prosecution body of the MIA, and not every prosecutor from specialized prosecutor's offices can withdraw a case from the criminal procedure under the competence of the criminal investigation bodies of the NAC, the Customs Service, the State Fiscal Service.

Moreover, we consider that, in certain cases, even the prosecutor from the prosecutor's office in whose territorial range the crime was committed will not have this right, as it could be that the criminal investigation is carried out by the criminal investigation body from the place where the crime was discovered or from the place of residence of the suspect, the accused or where most of the witnesses are located (*art. 257 paragraphs (1), (3) of the Code of Criminal Procedure*).

Therefore, he has the right to assume the exercise of the criminal prosecution of the

Deci, are dreptul să-și asume exercitarea urmăririi penale procurorii din cadrul procuraturii teritoriale sau specializate care conduce nemijlocit cu urmărirea penală în respectiva cauză.

Această circumstanță poate fi dedusă din interpretarea prevederilor art.52 alin.(1) pct.9) din CPP, care stabilește că „În cadrul urmăririi penale, procurorul, în limitele competenței sale materiale și teritoriale, reține motivat cauza penală de la ofițerul de urmărire penală și preia urmărirea penală...”.

Chiar dacă norma respectivă nu indică în concreto, urmează să precizăm că prerogativa de a prelua urmărirea penală revine anume procurorului care conduce urmărirea penală pe cauza respectivă și nu oricărui procuror din cadrul procuraturii respective.

Prin urmare, procurorul teritorial poate prelua prin ordonanța sa, pentru efectuarea urmăririi penale, orice cauză penală privind infracțiunea săvârșită în raza raionului/sectorului deservit, cu excepția celor date în competența exclusivă a Serviciului Vamal (art.268 din CPP), CNA (art.269 din CPP) [20] și Serviciului Fiscal de Stat (art.269² din CPP).

În pofida caracterului imprevizibil al normei de la art.52 alin.(1) pct.1) din CPP „...fie exercitarea sa nemijlocită a urmăririi penale în conformitate cu prevederile prezentului cod”, Curtea Constituțională a apreciat că prevederile acestei norme sunt redactate cu suficientă precizie, stabilind că: cazurile în care urmărirea penală este exercitată de către procuror sunt prevăzute expres de art. 270, art. 270¹, art. 270² din CPP [22].

Ca excepție, legiuitorul a acordat procurorului ierarhic superior prerogativa de a reține o cauză penală din gestiunea organului de urmărire penală și de a o transmite pentru exercitarea urmăririi penale în continuare altui procuror decât cel desemnat să conducă urmărirea penală.

Astfel, art.53¹ alin.(3) din CPP, stabilește că, „Materialele și cauzele penale repartizate unui procuror pot fi retrase și transmise altui procuror în cazul:

a) transferului, delegării, detașării, sus-

prosecutor from the territorial or specialized prosecutor's office that directly conducts the criminal prosecution in that case.

This circumstance can be deduced from the interpretation of the provisions of Article 52 paragraph (1) point 9) of the Code of Criminal Procedure, which establishes that “*Within the framework of the criminal investigation, the prosecutor, within the limits of his material and territorial jurisdiction, withdraws the criminal case from the officer with reasons of criminal prosecution and takes over the criminal prosecution...*”.

Even if the respective norm does not indicate *in concreto*, we are going to specify that the prerogative to take over the criminal investigation specifically belongs to the prosecutor who leads the criminal investigation on the respective case and not to any prosecutor within the respective prosecutor's office.

Therefore, the territorial prosecutor can take over by his ordinance, for carrying out the criminal investigation, any criminal case, regarding the crime committed within the district/sector served, except for those given in the exclusive competence of the Customs Service (art. 268 of the Code of Criminal Procedure), NAC (art. 269 of the Code of Criminal Procedure) [20] and the State Fiscal Service (art. 269² of the Code of Criminal Procedure).

Despite the unpredictability of the rule from art. 52 paragraph (1) point 1) of the Code of Criminal Procedure, “*...be it the direct exercise of the criminal prosecution following the provisions of this code*”, the Constitutional Court appreciated that the provisions of this rules are drafted with sufficient precision, establishing that, the cases in which the prosecution is carried out by the prosecutor are expressly provided by art. 270, art. 270¹, art. 270² of the Code of Criminal Procedure [22].

As an exception, the Legislature granted the superior hierarchical prosecutor the prerogative to withdraw a criminal case from the management of the criminal investigation body and to forward it for further prosecution to another prosecutor than the one appointed to lead the criminal investigation.

Thus, art. 53¹ paragraph (3) of the Code of Criminal Procedure, establishes that *materials and criminal cases assigned to a prosecutor can be withdrawn and transmitted to another prosecutor in the case of:*

pendării sau eliberării din funcție a procurorului, potrivit legii;

b) absenței procurorului, dacă există cauze obiective care justifică urgența și care împiedică prezentarea acestuia;

c) neîntreprinderii acțiunilor necesare pe cauza penală în mod nejustificat mai mult de 30 de zile;

d) constatării, din oficiu sau la plângere, a unei încălcări grave a drepturilor persoanelor participante la procesul penal sau în cazul admiterii unor omisiuni ireparabile în procesul de administrare a probelor” [14].

Cea de a treia clauză are în vedere situația în care procurorul nu are nici competența materială, nici competența teritorială de a efectua urmărirea penală într-o cauză anume, dar această competență i-a fost delegată de către procurorul general sau adjuncții lui.

Potrivit art.257 alin.(5) din CPP „Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, motivat, transmiterea cauzei de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod”.

Subsecvent art.271 alin.(7) din CPP stabilește că „Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod”.

Retragerea motivată a cauzei penale presupune întocmirea unei ordonanțe motivate, prin care se justifică necesitatea efectuării urmăririi penale de un alt organ de urmărire penală. Aceste măsuri sunt determinate de necesitatea asigurării efectuării urmăririi penale obiective și complete [29].

Se pare că dreptul discreționar al procurorului general și adjuncților săi este limitat doar de motivarea ordonanței prin care s-a dispus comutarea de competență către un alt procuror, fără a fi clar care sunt acele motive ce pot determina o atare soluție și nivelul plauzibil de motivare.

Reglementarea, de principiu, a competenței procurorului general și a adjuncților săi de a transmite o cauză de la un organ de urmărire penală unui alt organ

a) the transfer, delegation, detachment, suspension, or dismissal of the prosecutor, according to the law;

b) the absence of the prosecutor, if there are objective reasons that justify the urgency and prevent his presentation;

c) not undertaking the necessary actions on the criminal case unjustifiably for more than 30 days;

d) disclosure ex officio or upon complaint, of a serious violation of the rights of the persons participating in the criminal trial or case of admission of irreparable omissions in the process of administration of the evidence [14].

The third situation considers the situation in which the prosecutor has neither *the material competence* nor *the territorial competence* to carry out the criminal investigation in a specific case, but the General Prosecutor and the deputies have delegated this competence to him.

According to art. 257 paragraph (5) of the Code of Criminal Procedure, *the General Prosecutor and his deputies can order, with reasons, the transmission of the case from one criminal investigation body to another criminal investigation body following the provisions of this code.*

Subsequently, art. 271 paragraph (7) of the Code of Criminal Procedure establishes that *“the General Prosecutor and his deputies can order, through a reasoned ordinance, the criminal investigation by any criminal investigation body following the provisions of this code”.*

Reasoned withdrawal of the criminal case requires the drawing up of a reasoned ordinance justifying the need for the criminal prosecution to be carried out by another criminal prosecution body. These measures are determined by the need to ensure an objective and complete criminal investigation [29].

It seems that the discretionary right of the General Prosecutor and his deputies is limited only by the reasoning of the ordinance that ordered the transfer of jurisdiction to another prosecutor without being clear, what are the reasons that can determine such a solution and the plausible level of motivation?

Regulation, in principle, of the competence of the General Prosecutor and his deputies to transmit a case from one criminal investigation body to another criminal investigation body, is necessary for the efficient functioning

de urmărire penală este necesară pentru funcționarea eficientă a activităților de urmărire penală [18].

Cu referire la această situație, CtEDO în jurisprudența sa a menționat că, având în vedere principiile care guvernează activitatea parchetelor și rolul acestora la etapele inițiale ale procedurii penale, este justificată existența unui control ierarhic de către un parchet de nivel superior [27].

Concluzii. Generalizând cele abordate în acest articol, putem concluziona cu privire la următoarele:

- procurorul este figura centrală în efectuarea urmăririi penale;
- legislația în vigoare nu conține reglementări cu privire la competența procurorului la conducerea urmăririi penale;
- încălcarea competenței la conducerea urmăririi de către procuror nu implică survenirea consecințelor de la art.251 alin.(2) din CPP;
- doar procurorul care conduce urmărirea penală într-o cauză anume, prin ordonanța sa motivată, și-o poate retrage în gestiune;
- Legiuitorul nu a stabilit expres circumstanțele care pot determina un procuror să-și retragă în procedură o cauză penală anume, dar a indicat că această decizie trebuie să fie condiționată de cercetarea completă și obiectivă a cauzei penale;
- Procurorul ierarhic superior celui care conduce urmărirea penală poate retrage respectiva cauză penală și s-o transmite în procedura altui procuror din cadrul aceleiași subdiviziuni doar în condițiile art.53¹ alin.(3) din CPP;
- Procurorul ierarhic-superior poate transmite în procedura procurorului ierarhic-inferior orice cauză penală pe care el personal o avea în procedură;
- Procurorul General și adjuncții acestuia, prin ordonanță motivată, pot dispune: exercitarea urmăririi penale oricărui procuror din oricare procuratură, gravitatea faptei comise, complexitatea cauzei penale și nivelul de activitate a respectivului procuror.

of criminal investigation activities [29].

Concerning this situation, the ECtHR, in its jurisprudence, mentioned that considering the principles that govern the activity of prosecutor's offices and their role in the initial stages of the criminal procedure, the existence of a hierarchical control by a higher-level prosecutor's office is justified [27].

In conclusion. Generalizing the above-mentioned information of this article, we can conclude the following:

- the prosecutor is the central figure in carrying out the criminal investigation;
- the legislation in force does not contain regulations regarding the competence of the prosecutor to lead the criminal investigation;
- violation of the prosecutor's competence to conduct the investigation does not entail the occurrence of the consequences of art. 251 paragraph (2) of the Code of Criminal Procedure;
- only the prosecutor who conducts the criminal investigation in a specific case, through his reasoned order, may withdraw it from the management;
- The legislator did not expressly establish the circumstances that can lead a prosecutor to withdraw a specific criminal case from the procedure, but indicated that this decision must be conditioned by the complete and objective investigation of the criminal case and not by other considerations;
- The prosecutor hierarchically superior to the one leading the criminal investigation can withdraw the said criminal case and forward it in the procedure to another prosecutor within the same subdivision only under the conditions of art. 53 1 paragraph (3) of the Code of Criminal Procedure;
- The hierarchical-superior prosecutor can submit in the procedure to the hierarchical-inferior prosecutor any criminal case that he had in the procedure;
- The General Prosecutor and his deputies, utilizing a reasoned ordinance, can order the exercise of the criminal prosecution of any prosecutor from any prosecutor's office, the gravity of the committed act, the complexity of the criminal case, and the level of activity of the said prosecutor.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.78 din 29.03.2016.
2. Legea cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova: nr. 1115 din 05.07.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 28-07-2000, nr. 88-90 art. 661.
3. Legea cu privire la Procuratură: nr.902-XII din 29.01.92. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.1 din 30.01.1992.
4. Legea cu privire la Procuratură: nr. 118 din 14.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 18.04.2003, nr. 73-75 art. 328.
5. Legea cu privire la Procuratură: nr. 294 din 25.12.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 17.03.2009, nr. 55-56 art. 155.
6. Legea privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016: nr. 231 din 25.11.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 06.01.2012, nr. 1-6 art. 06, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=50463&lang=ro.
7. Legea pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte: nr. 112 din 02.07.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii, 18.07.2014, nr. 185-199 art. 442, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=83489&lang=ro.
8. Legea pentru aprobarea Concepției de reformă a Procuraturii: nr. 122 din 03.07.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 19.09.2014, nr. 275-281 art. 593, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=21490&lang=ro.
9. Proiectul Legii cu privire la Procuratură [online] [citată la 11.10.2022]. Disponibil: https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr02_20.pdf.
10. Legea cu privire la Procuratură: nr. 3 din 25.02.2016. În: Monitorul Oficial nr.69-77/113 din 25.03.2016, <http://csp.md/sites/default/files/inline-files/legea%203.pdf>.
11. Legea cu privire la statutul judecătorului: nr. 544 din 20.07.1995. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.10.1995, nr.59-60, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125037&lang=ro.
12. Legea despre statutul deputatului în Parlament: nr. 39 din 07.04.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 01.05.1994, nr.4.
13. Legea privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016: nr. 231 din 25.11.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 06.01.2012, nr. 1-6 art. 06.
14. Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova: nr.122-XV din 14.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 07.06.2003, nr.248-251.
15. Recommendation Rec(2000)19 du Comité des Ministres aux Etats membres sur le rôle du ministère public dans le système de justice pénale [online](adoptée par le Comité des Ministres, le 6 octobre 2000, lors de la 724e réunion des Délégués des Ministres) [citată la 09.10.2022]. Disponibil: <https://smmp.pt/sindicato/mp-documentos-e-doutrina/recommendation-rec200019-du-comite-des-ministres-aux-etats-membres-sur-le-role-du-ministere-public-dans-le-systeme-de-justice-penale/>.
16. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016: nr. 6 din 16.02.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.06.2012, nr. 109-112 art. 371.
17. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Acordului de finanțare

- dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013: nr. 669 din 02.09.2013. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 13.09.2013, nr. 198-204 art. 776.
18. Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 257 alin. (5) și 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală [online] (Sesizarea nr. 77g/2021): nr. 125 din 03.08.2021 [citată 22.01.2023]. Disponibil: https://www.constcourt.md/public/ccdoc/decizii/d_125_2021_77g_2021_rou.pdf.
 19. Ordinul privind aprobarea Regulamentului Procuraturii: nr.33/3 din 03.05.2022. În: Monitorul Oficial nr.159-163/639 din 27.05.2022.
 20. Decizia Plenului Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 07.05.2013, în dosarul nr.4-1ril-1/2013 [online] [citată 11.12.2022]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_interes_lege.php?id=1.
 21. Parlamentul Republicii Moldova [online], Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură [citată la 11.10.2022]. Disponibil: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5725/language/ro-RO/Default.aspx>.
 22. Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a articolului 52 alin. (1) pct.1) din Codul de procedură penală, (Sesizarea nr. 26g/2020): nr.51 din 28.05.2020. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 17.07.2020, nr.180-187.
 23. SÎRBU S., PADNEVICI C. Sesizarea Curții Constituționale nr.170a din 04.11.2020 [online] [citată la 10.12.2022]. Disponibil: https://constcourt.md/public/ccdoc/sesizari/170a_2020.11.04.pdf.
 24. Legea cu privire la Procuratură trebuie îmbunătățită cu respectarea standardelor internaționale și exigențelor tehnicii legislative, 30.12.2021 [online]. Disponibil: https://www.ipn.md/ro/legea-cu-privire-la-procuratura-trebuie-imbunatatita-cu-respectarea-7542_1086883.html.
 25. Transparency International – Moldova, Observator de politici publice [online]: Aviz la Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 Cu privire la Procuratură (nr. 181 din 10.08.2021), nr. 32, august 2021 [citată la 11.10.2022]. Disponibil: https://www.transparency.md/wp-content/uploads/2021/08/TI_Moldova_Observator_32.pdf.
 26. BEREJAN S. ș.a. Dicționar Explicativ Uzual al Limbii Române. Chișinău: LITERA, 1999. 637 p. ISBN 9975-74-237-8.
 27. CASE OF MIHALACHE v. ROMANIA (Application no. 54012/10) [online]. The European Court of Human Rights, 8 July 2019 [citată 22.01.2023]. Disponibil: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:\[%22001-194523%22\]](https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:[%22001-194523%22]).
 28. CDL-AD(2021)047-e [online], Opinion on the amendments of 24 August 2021 to the law on the prosecution service [citată la 11.10.2022]. Disponibil: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2021\)047-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)047-e).
 29. Decizia Curții Supreme de Justiție din 27.02.2014 privind recursul în interesul legii formulat de Procurorul General al Republicii Moldova cu privire la determinarea modului unitar de interpretare și aplicare a prevederilor art.257 alin.(5) și art.271 alin. (7) Cod de procedură penală [online]. Dosarul nr.4-1ril-1/2014 [citată 22.01.2023]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_interes_lege.php?id=2.
 30. АЛЕКСЕЕВ А.И., ЯСТРЕБОВ В.Б. Профессия прокурор. Москва: Юрист, 1998, 144с. ISBN 5-7975-0073-6.
 31. ДОДОНОВ В.Н., КРУТСКИХ В. Е. Прокуратура в России и за рубежом. Москва: НОРМА, 2001, с.VII, 192 с. ISBN: 5-89123-534-X.
 32. Котов Б.А. Прокуратура и суды. Москва: Издательства „Приор”, 1999, с.3, 288 с. ISBN 5-7990-0322-5.
 33. SÎRBU S., PADNEVICI C. Sesizarea Curții

- Constituționale nr.170a din 04.11.2020 [online] [citată la 10.12.2022]. Disponibil: https://constcourt.md/public/ccdoc/sesizari/170a_2020.11.04.pdf.
34. LUPAȘCU Adrian. Explicații referitoare la competența procurorului în faza urmăririi penale. În: Acta Universitatis George Bacovia. Juridica – Volumul 5. [online]. Issue 1/2016 [citată 12.10.2022]. ISSN 2285-0171. Disponibil: <https://www.ugb.ro/Juridica/Issue9RO/11.%20Competenta%20procurorului%20in%20faza%20de%20urmarire%20penala.Lupascu.RO.pdf>.
35. UDROIU Mihai. Sinteze și grile – Procedură penală. Partea generală. Noul cod de procedură penală. București: Editura C. H. Beck, 2014, 416 p. ISBN: 978-606-18-0325-5.
36. ZUBCO Valeriu. Procuratura Republicii Moldova la 20 de ani. Rolul și locul procurorului într-un stat de drept: În: Materialele conferinței științifico-practice, Chișinău, 27 ianuarie 2012. Procuratura Republicii Moldova, 2012. pp.8-15. ISBN 978-9975-4346-9-0.

Despre autori:

Vitalie COSTIȘANU,

*doctorand,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
procuror în cadrul PCCOCS,
e-mail: costishanu@mail.ru
ORCID ID: 0000-0001-9450-0126*

Mariana PAVLENCU,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
șef al Catedrei „Drept public, securitate
a frontierei, migrație”,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: catedra@mail.ru
ORCID ID: 0000-0003-0074-5267*

About authors:

Vitalie COSTIȘANU,

*PhD student,
Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
prosecutor within POCOCS,
e-mail: costishanu@mail.ru
ORCID ID: 0000-0001-9450-0126*

Mariana PAVLENCU,

*PhD, Associate Professor
Head of the Chair of Public Law, Border Security,
Migration and Asylum,
Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: catedra@mail.ru
ORCID ID: 0000-0003-0074-5267*